

JESÚS BALLAZ
EL NET DEL CÒNDOR
DELS ANDES A BARCELONA

IL·LUSTRACIONS DE KIM AMATE

AKIARA LOOKS

JESÚS BALLAZ
EL NET DEL CÒNDOR
DELS ANDES A BARCELONA

IL·LUSTRACIONS DE KIM AMATE

Títol original: *El nieto del Cóndor*

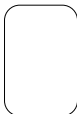
Publicat per AKIARA books
Plaça del Nord, 4, pral. 1a
08024 Barcelona
www.akiarabooks.com
info@akiarabooks.com

© 2021 Jesús María Ballaz Zabalza, pel text
© 2021 Joaquim Amate López, per les il·lustracions
© 2021 AKIARA books, SLU, per aquesta edició

Primera edició: juny del 2021
Col·lecció: Akinarra, 3
Traducció: Joan Pujades, amb revisió d'Elena Martín Valls
Direcció editorial: Inès Castel-Branco

Aquest producte està fet amb material procedent de boscos certificats FSC® ben gestionats i de materials reciclats.

Aquest llibre s'ha imprès sobre paper Arena Natural Rough de 90 g/m², la coberta sobre paper Imitlin E/R55 Aida Neve de 125 g/m², encolada sobre cartró de 2 mm, les guardes són de cartolina Pop'Set de 120 g/m² i s'han usat les fonts Celeste Pro Book, Frutiger75 Black i Futura MdCn BT.

Imprès a Catalunya: @Agpograf_ Impressors
Dipòsit legal: B 9.698-2021
ISBN: 978-84-17440-89-3
Reservats tots els drets

Índex

Una carta inesperada	5
L'anunci d'una maledicció	11
El terratrèmol llunyà	15
Perseguint els somnis	23
Maleït floc blanc	29
Un bitllet d'avió	35
El vol del net del Còndor	41
Què hi deia a la carta?	47
Estimada mare i estimat Nahuel	51
L'arribada	55
Cap al centre de la ciutat	63
Qui va enviar el bitllet?	67
Un cel sense estrelles	75
L'home de la maleta amb rodes	81
Un ocell sense niu	87
La Roxana	91
Quina fruita més bona!	99
Un nou net	107

Menjar calent	113
La parella	119
La Roxana estrena mare	125
En un banc dur	129
Jardineria Alegre	133
Intencions ocultes	141
No m'atraparan!	151
Nit de trons i pólvora	157
Una trobada sorollosa	163
<i>Reflexions</i>	175
<i>Qui és qui?</i>	178

Una carta inesperada

Era un 12 de maig.

Una furgoneta atrotinada, pesada i sorollosa pujava per la carretera sinuosa. La pols vermellosa tapava el seu color original, que ningú no sabia intuir quin havia estat.

En Nahuel, al bell mig dels Andes, seguia des de les altures els lents moviments del vehicle. Era molt estrany que algú arribés fins allà dalt, on volaven els còndors!

A dins de la cabina hi anaven el conductor i un nen. Al darrere, en una caixa descoberta, hi belaven tristament sis magres ovelles lligades per les quatre potes. Totes sis passaven gana perquè no tenien res per mastegar.

Quan estaven a punt d'arribar a casa seva, en Nahuel va sortir a trobar-los. El nen, a mesura que anava creixent, començava a sentir-se l'escut protector de la seva àvia, que tantes vegades l'havia defensat contra veïns i persones estranyes.

—Ei! Què busqueu per aquí? —va dir cridant, encarant-se als viatgers acabats d'arribar.

El noi, rabassut i amb una cara de trets amplis, havia hagut de mostrar el seu geni moltes vegades perquè no el vexessin... No obstant això, no s'hauria sentit tan segur si no hagués notat a la seva esquena l'alè de la mare gran, la seva àvia Quiteria.

Ella s'esperava al darrere, ben dreta, empunyant una vara. Els nouvinguts no els havien donat motius perquè els haguessin de témer, però la païra de vegades s'alimenta d'històries que perviuen a la ment com el fum dels records.

El conductor va saltar de la furgoneta amb un sobre a la mà. Va somriure per trencar la fredor de la rebuda i va alçar la vista cap a la serralada abans de fer uns passos cap endavant. Darrere seu va sortir el nen, que no devia tenir més de sis anys. Va córrer cap a un arbust i allà va deixar anar un riu groc.

—Quiteria Oscos? —va preguntar el nouvingut.

—Jo mateixa.

L'home li va entregar el sobre sense badar boca. Ella, sorpresa, no va gosar dir-li res. Feia temps que allà no hi arribava cap paper a nom d'ella.

La dona va estar a punt de confessar-li que no sabia llegir, però la van retenir la presència d'en Nahuel i el record de les seves paraules contundents: «No revelis mai que no saps llegir, àvia. Podrien aprofitar-se de tu».

Els dos viatgers van tornar cap al vehicle atrocinat. Van saludar aixecant la mà, i la furgoneta se'n va anar cap avall emportant-se el mateix núvol de pols que l'havia acompanyat mentre pujava.

En Nahuel es va quedar mirant el sobre que l'àvia tenia a les mans.

—Espavila't i aprèn a llegir, fill. Quan en sàpigues, ho entendrem tot.

—Però si ja en sé! —li va replicar el noi amb orgull.

—Sí, però encara no llegeixes amb agilitat...

La dona no acabava de refiar-se'n. Temia que s'inventés notícies o que no li expliqués tot el que hi

posava a la carta. És més, no volia que el seu net s'assabentés del que hi deia. La seva filla Alfonsina podria explicar-li coses que potser no convenia que el nen sabés. Perquè, de qui podia venir la carta, si no?

Es feia creus que, durant alguns trams del trajecte, hagués viatjat sota terra, com els talps, però a una velocitat endimoniada.

Quantes coses que li podria explicar a la seva àvia si algun dia tornava a la serralada!

Qui va enviar el bitllet?

Com si es despertés d'un somni, en Nahuel es va veure enmig d'una plaça gairebé enrajolada del tot. Els petits parterres de gespa, els arbres i l'aigua d'una font eren l'únic que no se li feia estrany.

La resta, incloent-hi les coses més elementals de la vida en una ciutat, ho hauria d'aprendre. Fins i tot el sorprenia haver-se d'esperar fins que s'il·luminés l'ull verd d'una columna de metall per creuar el carrer.

Els sorolls dels motors, els moviments incessants dels autobusos i de la gent el feien sentir com una flama en moviment. Estava sorprès i espantat. En cap moment no es desentenia de la seva motxilla blava ni de tot el que posseïa.

Va recórrer alguns trams dels carrers circumdants, on va veure comerços, llibreries, hotels... Ara entenia què significaven exactament aquells noms.

A la seva mà acaronava un paperet; era l'única cosa que li donava seguretat. Allà hi duia escrita l'adreça de la seva mare.

Es va armar de valor, va mostrar el paper a una dona gran de cara amable i li va preguntar:

—Cap on he d'anar per arribar al passatge de Roger de Flor?

—Ui! Hauràs de caminar uns vint minuts —va lamentar-se la dona abans de donar-li indicacions.

Vint minuts eren ben poca cosa per a qui fins llavors s'havia regit pels temps de la natura.

Amb les indicacions que ella li havia donat, en Nahuel va localitzar el carrer en menys d'un quart d'hora. Es va aturar al davant del número 10. Era una casa de dos pisos amb la façana blanca, situada entre dos blocs més alts.

No sabia com trucar. No va veure el timbre al costat de la porta. Un cop més, el dominava la inseguretad.

Però se sentia agitat per una forta emoció. Podia estar molt a prop de la seva mare.

Va trucar amb els artells dels dits. Li va obrir la porta un senyor gran, corpulent i lleugerament gerperut, vestit amb una camisa de ratlles blaves i blanques, el qual se'l va mirar mig sever mig curiós.

—Hola, busco l'Alfonsina Malú —va xiuxiuejar el nen.

La por se li menjava la veu.

L'home va quedar desconcertat. Sense saber què contestar-li, va girar el cap en direcció a l'interior i va cridar:

—Clara, surt un moment! Hi ha un nen que pregunta...

—Què pregunta? —es va sentir una veu de dona molt enèrgica.

Pel passadís va aparèixer una senyora grassa amb una cadira de rodes. Les seves cames estaven cobertes per un drap fosc. El monyo de cabells gairebé blancs cargolats al damunt del seu cap li donava un aire de persona de caràcter. En veure el noi, va endolcir el seu somriure.

—Què vols, xic?

—Busco l'Alfonsina Malú.

La dona es va posar alerta. El noi ho va notar i va reaccionar com el mollusc que tanca les valves davant de l'amenaça més petita.

—És la teva mare?

—Sí. Tinc aquesta adreça —va insistir—. Que no viu aquí?

—L'Alfonsina! Sí, vivia aquí fins fa uns dies. Però se'n va anar per sorpresa sense dir-nos on anava.

Les galtones del nen van adquirir a l'instant la rigidesa d'una estàtua de pedra. La seva cara va quedar blanca. Al mateix temps, alguna cosa es va en-sorrar dins seu. Se li van escapar les llàgrimes.

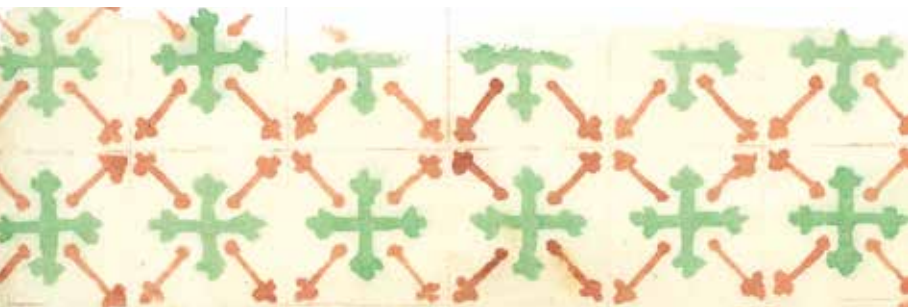
—Tu ets en Nahuel? Quin noi més guapo! —va reaccionar la dona.

Va aixecar les mans per abraçar-lo, però ell es va fer enrere.

—Et pots quedar aquí fins que la trobem —va intervenir l'home en veure el seu desconcert.

Però el nen ja havia fet mitja volta i va desaparèixer per on havia vingut tan ràpid com un animaló salvatge.

La Clara i el seu marit es van mirar, acusant-se mútuament del desgraciat desenllaç d'aquell en-contre.

—Per què li vas enviar el bitllet sense dir-li'n res a la seva mare? —li va recriminar ell—. T'has ficat en un bon embolic! Què passarà ara amb el nen?

—Qui s'ho podia imaginar, que l'Alfonsina se n'aniria de casa? Jo creia que li faria il·lusió tenir el nen aquí...

—Ja ho veus! Parlava d'ell per parlar. Mai no va tenir la intenció de portar-lo —va reflexionar l'home. I, de sobte, com si l'hagués assaltat un pensament que fins i tot a ell mateix el sorprenia, va afegir—: I si se'n va anar perquè sabia que vindria el seu fill i no volia tenir-lo? No és possible que hagués vist el bitllet?

—Jo no l'hi vaig ensenyar —li va dir la dona.

—Però ficava el nas pertot arreu... Li vas donar massa confiança.

—Tu creies fa uns dies que actuaria així? Qui podia imaginar-se aquesta sortida?

Mentre ells discutien, en Nahuel desfeia a pas lleuger el camí cap a la plaça de Catalunya, l'únic lloc de Barcelona que coneixia.

Començava a fer-se de nit. Els llums dels carrers es van encendre de cop. «Amb tanta llum, aquí no és possible que hi hagi nit», va pensar ell, que mai no havia vist res semblant.

Les voreres, abans plenes de gom a gom, anaven quedant buides. El cansament s'abatia damunt seu. Havia estat un dia massa llarg i farcit d'emocions, una cosa difícil de resistir.

Així que va arribar a la plaça, es va acostar a un banc que quedava lliure i s'hi va asseure. En un altre banc, un homenet arrugat estava acabant de menjar-se un entrepà. Després, va ficar les seves coses a la bossa que tenia als peus, va estendre una manta al damunt del banc, es va senyar i s'hi va tombar.

Al cap de poc temps, ja roncava com un beneit.

Un cel sense estrelles

En Nahuel estava trist i angoixat. Intentava resistir les llàgrimes que arribaven als seus ulls.

Quan estava a punt d'agafar el son a causa de l'esgotament, el so d'una sirena el va desvetllar. Va veure passar uns llums de color blau i va sentir uns xiulets alarmants. Ja no va dormir. Tots els seus sentits romanien alerta. La nit se li va fer eterna. Per sort, no feia fred ni plovia. Però va tenir més por que si hagués sentit passar un coiot per allà.

Quan va fer-se de dia i va començar a veure gent pel carrer, va sortir a la recerca de la mare. Anava d'un costat a l'altre sense rumb; no es permetia descansar ni un instant. La necessitava. Estava sol i desorientat.

Un nen de deu anys arriba sol a Barcelona, on treballa la seva mare. Però hi ha hagut una confusió. Passen els dies i no la troba. De sobte comprèn que no té cap altra llar que un banc en una plaça.

La vida en un poble dels Andes i el ritme d'una ciutat europea, les esperances d'un nen i la duresa del carrer, l'amabilitat i la distància, la por i la festa impregnen les pàgines d'aquest relat.

Un homenatge a les moltes històries ocultes de la immigració i una invitació a reflexionar sobre l'acolliment.

